

Előfizetési árak:
 Éves ár 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetők árak másoknál drágábbak.
 A lap megjelenik minden oml-
 tótkor.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 vélemények küldendők.
 Kezintük vissza nem utadjuk.
 Kézírtváltai: István-utca 9.
 Hova a lap anyagi részét illető köz-
 lények és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMÉGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Ujpest és a „BUR“ vasut.

A „Közérdek“ f. é. harminczadik számában adtuk elő Ujpest községnek azon sérelmeit, amelyekre nézve „BUR“ vasutal szemben a község Előljárósága orvoslást keresett a kereskedelemügyi miniszternél.

Ugyanakkor azon reményünknek ad-
 tunk kifejezést, hogy a kereskedelem-
 ügyi miniszter, ki fogja a „BUR“ vasutat
 tanítani arra, hogy neki, a „BUR“ vas-
 utnak, a községgel és a nagy közönség-
 gel igenis törődnie kell s hogy a szerző-
 désben megállapított kötelezettségei-
 nek eleget tenni minden körülmények
 között tartozik.

Reményünkben nem csalatkoztunk.
 Láng kereskedelemügyi miniszter f. é.
 augusztus hó 19-én 52 753/V. B. sz. a.
 rendelete következőleg hangzik:

„Budapest-ujpest-rákospalotai villamos
 közúti vasut társaságnak.“

„Folyó évi július hó 25-én 1084 szám.
 alatt Ujpest község előljáróságának pana-
 szára vonatkozólag tett jelentésére a követ-
 kezőleg határozok:

1. A budapest-ujpest-rákospalotai villa-
 mos közúti vasutra vonatkozólag egyfelől
 Ujpest község, másfelől pedig a társaság
 jogelődje között 1894. évi augusztus hó 10-én
 megkötött területihasználati szerződés 7. §-a
 értelmében utasítom a társaságot, hogy a
 közúti vasut Károlyi-utczában fekvő vágá-
 nyának Ujpest község által kijelölendő fek-
 színebe való helyezését, a felépítménynek a köve-
 zet által kívánt vasúrrakkal való ellátását és a
 sínek közötti valamint még a síneken kívül 50—
 50 centiméter széles utzalagoknak a község
 által a kövezéshez használt anyaggal való bur-
 kolását és ezenemmel való kiöntését, a munka-
 menet által követelt sorrendben, jelen rendeletem
 vétele után azonnal teljes erővel vegye fogantat-
 ba és éjjel-nappali munkával olyképen hajtsa

vége, hogy a község részéről történő kövezési
 munka hátráltatást ne szenvedjen, megjegyez-
 vén miszerint nem lenne észrevételeim az
 ellen sem, ha a kövezési munkát a társaság-
 gal egyetértőleg és terhére a község, vagy
 annak vállalkozója végezné, mely esetben a
 munka egyöntetűbb lenne.

Utasítom továbbá a társaságot, hogy a
 burkolat fentartását a jövőben úgy a Károlyi-
 utczán, valamint az egész pálya mentén
 mindenütt a hol erre a társaság a fent idé-
 zett területihasználati szerződés értelmében
 kötelezve van, nagy gondtal és szakszzerűen
 végeztesse, hogy e tekintetben többé panasz
 fel ne merüljön.

2. Tekintettel arra, hogy a teherforga-
 lomlebonnyolítására, illetőleg az államvasuti
 teherkocsik továbbítására is szolgáló vágá-
 nyzatok egész hosszában vezeték-sínek
 alkalmazása, a közúti forgalomra nemcsak
 hogy nem előnyös, de a közúti járművek
 keréktálpainak gyakori beszorulása folytán
 egyenesen hátrányosabb, ennél fogva Ujpest
 községnek azon kérelmét, hogy a Károlyi-
 és Árpád-utczákban vezeték-sínek alkalmat-
 tassanak, mint ezétra nem vezetőt teljesí-
 thetőnek nem találtam.

Mínt hogy azonban másrészt kétséget
 nem szenved az, hogy a jelenlegi vignole
 sines felepitmény kikövezett utczákban a kö-
 vezet fentartása, illetve a közúti kocsiközle-
 kedés szempontjából tényleg hátrányos, en-
 nél fogva a mennyiben az e részben megej-
 tendő tanulmányok alapján a czélnak meg-
 felelő más felépítményi rendszer konstruálható,
 illetve ily felépítményi gyártása berendezése le-
 end, annak a társaság szóba jövő vonalain
 leendő alkalmazását a vasut építésére és üz-
 letére kiadott engedélyokirat 4. §-ának
 3. pontja alapján haladéktalanul elrendelni
 fogom.

3. Jóllehet az Árpád-utczában fekvő vágá-
 nyra vonatkozólag Pest-Pilis-Solt-Kiskun
 vármegye közönsége és a társaság között
 megkötött és Ujpest községet mint az ut-
 tulajdonban jogutódot szintén kötelező szer-
 ződésszövege kifejezetten nem
 kötelezi a társaságot, arra, hogy az Árpád-

uton a vágányok közti és melletti kövezetet
 létesítse és fentartsa, mindazonáltal tekin-
 tettel arra, hogy ezen kötelezettsége a többi
 vonalainál a fentebb idézett területihasználati
 szerződése alapján amenny is fennáll, másrészt
 pedig a kövezet ezen részeinek jókarban
 tartása a vasuti forgalom zavartalansága és
 biztonsága érdekében első sorban a vasut-
 vállalatnak áll érdekében, ennél fogva felhi-
 vom a társaságot, miszerint a kövezetnek az
 Árpád-uton való fentartása kérdésében Ujpest
 községgel egy a közforgalom, mint a méltányos-
 ság igényeinek megfelelő megegyezésre jutni
 igyekezzenek.

4. Az István-uti kövezési költségeknek
 különbben is már birói utra terelt ügyébe
 befolyjni nem kívánok.

Felhivom végül a társaságot, hogy fenti
 rendelkezéseim végrehajtásáról hozzám je-
 lentést tegyen.

Budapest, 1902. évi augusztus hó 19-én.

Láng.

Ugyanakkor s ugyancsak a fenti
 szám alatt Ujpest község előljáróságá-
 hoz is intézett a kereskedelemügyi mi-
 niszter egy leiratot, amely a következő-
 leg hangzik:

„Ujpest község előljáróságának.“

„Folyó évi július hó 23-án 26104. szám
 alatt kelt panaszára a budapest-ujpest-rá-
 kospalotai villamos közúti vasut társasághoz
 a tudomás és mihez tartás végett másolatban
 idezárt rendeletet intéztem.

Ezen rendeletben a községnek azon
 kérelmét, hogy a budapest-ujpest-rákos-
 palotai villamos közúti vasutnak a Károlyi-
 és Árpád-utczákban elvonuló vágányain egész
 hosszban vezeték-sínek alkalmaztassanak
 teljesíthetőnek nem találtam.

Ugyanis — habár vezetősínek alkalmat-
 zása az ut- illetve utczaburkolat vágány-
 menti köveinek meglazulását és kifordulását
 bizonyos mérvig korlátozhatja is, azt egé-
 szen még sem képes megakadályozni, a je-
 lenlegi állapotnak némi javulásával szem-

TÁRCZA.

A kis ördög és a bibornok.

Rajz a fővárosi csetből. Írta: Brankovics György
 (Folytatás.)

„Ez óra emlékeül“ — fejezé be magya-
 rázatát Véra s a halomról egy golyót fel-
 kapva, a festőnek nyújtá át — „vigyázzon
 el ne olvadjon!“ — Sodrőczy látva, hogy a
 kis kéz finom ujjai nagyon is pirosak, rögtön
 lehuzta téli keztyűjét s rákényszeríté
 Vérát, hogy használja.

Ezután némán haladtak egymás mellett.
 „On azt mondá, kisasszony“ — felszólalt
 egyszerre Sodrőczy — hogy el van je-
 gyezve!“

„Igen!“ hangzott a válasz a szokottnál
 egy kissé halkabban. „Körülbelül két éve,
 hogy menyasszony vagyok s néhány hét
 múlva le kell mondanom a leány minden
 bohóságairól. Vőlegényemmel akkor ismer-
 kedtem meg, amidőn leküzdhetetlen hon-
 yágy ébredt fel bennem, amidőn szenvedé-
 lyesen kapaszkodtam mindenbe ami házám-
 ra emlékeztetett. . . A báró, a madridi követ-
 ségnek volt akkor tagja. Egy táncestélyen
 találkoztunk először — s a regény oly egy-
 szerű és rövid, hogy néhány szóval elmond-
 hatom. Családjaik régi jó viszonyban élnek
 s atyám olyan jól ismeri Lipótot, hogy ün-
 nepélyesen megerősítette imádóm ama bizto-

sítását, hogy én vagyok az első szerelme. E
 tudat, egy leányra nézve mindig lélekemelő.
 Lipót valóban tiszta, mondhatnám ártatlan
 gyermeki kedély; már egymáséi lehetünk
 volna, de várnunk kellett, míg egy kissé
 érettebb kinézése lesz — egy vőlegény, aki-
 nek még érní és nőni kell, nem kómiikus ez?
 És ön — nőtelen? „Nőtelen!“ viszonzá a
 festő — „még vőlegény se vagyok — s ép-
 pen a fölött gondolkodtam, mikor szerettem
 először.“

Véra, aki eddig, a lábai előtt szaporodó
 hópehelyekre nézett, egyszerre meglepetten
 tekintett a festőre.

„Igen, igen“ — folytató a festő — már a
 nevére sem emlékszem, csak azt tudom, hogy
 egy másik s harmadik is következett utána.
 Ez őszinte vállomás nemde?“

„S mert nem vette nőül az első?“ kérdi
 Véra.

„Mert a második s a harmadikkal meg-
 esaltam volna, — egyébiránt az egyik szo-
 relmeskedés épp oly keveset jelentett mint a
 másik.“

E pillanatban a „Duna-sor“ utczához
 értek s Véra megállott.

„Borzasztó!“ — mondá — „hasztalan tö-
 röm az eszemet, a házszám sehogy se jut
 eszembe. Nagynéném nem rég költözött a
 Duna-sor utczába s én alig valék még há-
 romszor a házon kívül.“

„De megismeri a házat?“

„Ugy hiszem meg, három emeletes, er-
 kélyes, s egy pár lépcső vezet a kapuhoz.“

A festőt nem igen elégitette ki a magya-

rázat, szóllanul fordult be az utczába s az
 elején megállott. „Itt volnánk“ — szóla — de
 most, melyik a ház?“

A hó, mely nehéz pelyhekben hullott
 alá, egészen megváltoztatta az utczák arczát
 és Véra csak most vette észre, hogy itt-ott
 kerteeskék is vannak, amelyek nappal, lomb-
 talan bokraikkal s fáikkal fel se tüntek neki.

„Istenem“ — kiáltá kétségbeesve — „ha
 jól látok, itt minden háznak van erkélye.“

„S minden kapuhoz lépcső vezet. Itt van
 például a 15-ik szám — szöglet ház volt?“

„Nem“ — válaszolá Véra halkán — „sej-
 telmem azt mondja, hogy a másik oldalon
 van, — egyébiránt itt van a kapu kulcsa, a
 zsebemben.“

„Ez elméletileg véve a dolgot, pompás
 eszköz, — mondá a festő mosolyogva — de
 gyakorlatilag semmit sem ér. Gondolja meg,
 kedves kisasszony, hogy az utczának mind
 a két oldalán s minden kapunál tiszteleg-
 nünk kellene s még az se lehetetlen, hogy a
 kulcs — mint minden gyárilag készített do-
 log — más ház kapujába is beillik.“

Véra, visszadugta zsebébe a kulcsot s
 kétségbeesett mosollyal tekintett Sodrőczyra.

— Tömörnyé asszony, mindenesetre tudja
 a számot, — ha bérkocsit találunk, ak-
 kor . . . Várjon csak Véra kisasszony, amott
 oldalt nyílik a körút s ott okvetetlenül kell
 bérkocsinak lenni, odáig még el kell men-
 nünk, de vissza a Tömörnyé asszonyhoz
 már nem tiporhatjuk a havat, kivált ha
 meggondoljuk, hogy két óra felé jár az idő
 s így ott alszik már mindenki.“

ben pedig vezetősinek általános alkalmazása által igen hátrányos és veszedelmes körülmény állana elő, hogy a pályán magy. államvasúti teherkocsik is közlekedvén, az ezek kerékkarimái számára szükségesül meghagyandó s a vasútvonal összes vágányain végig húzódó széles és mély nyomcsatornáknak az utcák illetve vágányok hosszirányában közlekedő közúti kocsiknak keskeny keréktalpai belészorúlnak és sokszor bele is törnek, a mi nemesak gyakori károknak és forgalmi zavaroknak az okozója, hanem balesetekre is vezethet.

A jelenlegi felépítmény mellett előforduló és tényleg kifogás alá eső kömeglazulások és kifordulások, a kövezetnek helyes és szilárd előállítására, valamint folyton gondos fenntartására által, a lehető minimumra redukálhatók, míg ellenben ha vezérsínek nemesak az út, illetve utca keresztvezéseknél, kapubejáratoknál és éles kanyarulatokban alkalmaztatnának (a hol azok a közúti és vasúti forgalom biztonságára való tekintettel nem mellőzhetők, de csak aránylag rövidebb vágányrészekre terjedvén ki, még sem válhatnak oly nagyon hátrányossá), hanem általánosságban annyira kiterjesztetnének, a mint az kívánva és kérve van, akkor ez által egy megfelelően nem javítható, állandó s úgy a közúti, valamint a vasúti közlekedésre nézve igen kártékony és sérelmes helyzet teremtetnék.

Budapest, 1902. évi augusztus hó 19-én.

Láng.

A fenti határozatokból s az előjárósághoz intézett leiratból kitűnik, hogy a kereskedelemügyi miniszter a község előjáróságának kívánalmait, a vezetősinek egész vonalhosszban való alkalmazását kivéve, egytől egyig jogosnak ismerte el.

Kitűnik továbbá az, hogy a kerületünk országgyűlési képviselője *Wolfner* Tivadar, akit az ellenzék éppen oly igaztalanul, mint a mily mohón igyekezik kisebbíteni, mindenkor eredményesen jár el községünk érdekében.

Kitűnik végül az is, hogy az a sokszor megvádolt községi előjáróság igen is törődik a község érdekeivel s azokat meg is tudja védeni.

Az önálló vámterület érdekében rendezett népgyűlés elég élénken folyt le f. hó 24-én az ujjpesti ipartestület király-utcai helyiségében. A népgyűlésen ugyan — amint

„És ebben az időben!” sóhajtja az eddig bátor leány.

A festőnek csak most jutott eszébe, hogy védenez alkalmasint csak a tánczterembe való cipőkkel van ellátva.

„Oh szegény kisasszonyom” — kiáltá homlokára ütve — „soha se hittem volna, hogy ilyen ostoba is lehessenek, egy óra óta engedem vékony cipőkben a havat taposni, kérem álljunk meg csak egy kicsit, fogózkodjék ebbe a kerítésbe s emelje fel egy kicsit a lábát — kérem.” Ezzel lehajolt s levetette gyorsan a saját sárzipóit, melyek lakezipóit védték, s Véra minden ellenkezése dacára felhuzta apró lábaira. „Először történik életében, hogy büszke vagyok kis lábaimra, legalább lépni fog tudni sárzipómban, ha egy kissé nagyoeskák is.”

Véra a kritikus helyzet dacára is elvette magát az első lépésnél, de csakhamar belenyugodott a cipőkbe; — így értek a körut sarkára, ahol éppen oly néma esend uralkodott mint a többi utcákban; bérkocsinak még csak nyomát se lehetett látni. Szótlamul állottak néhány percig a sarkon, ahol erősebb legáramlat fujt s a havat a szemök közé esapkodta. Véra lehajította a fejét. A szél minduntalan felkapta a selyemzálakból szőtt kendőt, hátrahajította s a barátságatlan hópelyhek fürtei közé fészkelődtek. Alig vette a hivatalos vendégeket észre Sodrőczy, rögtön leoldotta nyakáról meglehetősen nagy selyemkendőjét, szétterjeszté s társnője tiltakozását figyelembe se véve, fejére kötötte. „On védelmemre bizta magát” — mondá hévvel — „felelős vagyok önért.”

(Folyt. köv.)

azt *Fehér* Mór Márton ki is jelentette — kevés volt a bajszos ember — de annál több volt a szocialista, kik közül *Klárk* Ferencz úgy megmosta az országos függetlenségi és 48-as párt jelenlevő tagjait: *Barabás* Béla, *Molnár* Ákos és *Nessi* Pál országgyűlési képviselőket, hogy egészen feketén mentek haza.

A népgyűlés elnökeiül megválasztották *Csepreghy* Pált és a szociáldemokrata *Zatykó* Györgyöt, jegyzőnek pedig, *Pohl* Károly ipartestületi titkár.

Csepreghy elnök megnyitván a népgyűlést, üdvözölte a nagyszámban megjelent polgárokat. *Molnár* Ákos országgyűlési képviselő szól azután, hangoztatva, hogy az önálló vámterület a függetlenségi párt programjának egyik sarkalatos pontja, kijelenti, hogy a párt ennek létrejöttén a legnagyobb erővel küzd. A második szónok *Fehér* Mór volt, a ki fejtegette a közös vámterület kárát s a következő határozati javaslatot terjesztette a népgyűlés elé:

Mondja ki a népgyűlés: 1. Magyarország közgazdaságának fölvirágoztatására egyedüli eszköznök az önálló vámterület létesítését tartja s ezért elhatározza, hogy fölír ily értelemben az országgyűléshez. 2. Fölkéri az ujjpesti ipartestületet, hogy szólítsa fel az ország összes ipartestületeit hasonló irányú népgyűlések rendezésére. 3. A kérvény beadására *Wolfner* Tivadar országgyűlési képviselőt kéri föl. 4. Utasítja (Hó hó! Sok lesz! Ezt csak 48-előtt lehetett megtenni! *Szerk.*) a gödöllői kerület képviselőjét, hogy a gazdasági kérdések tárgyalásánál az önálló vámterület érdekében szólaljon föl, szavazzon a kormányjavaslatok ellen és szavazzon az önálló vámterület érdekében beadandó határozati javaslat mellett. 5. Fölkéri a függetlenségi pártot, hogy a kormány ama javaslata ellen, melyekkel a vámközösséget fenn akarja tartani, a legerélyesebb parlamenti harezot indítsa meg.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Azután *Klárk* Ferencz szociáldemokrata munkás jelentkezett szólásra. Azzal kezdte, hogy itt a tizenkettedik óra, s hogy eddig nem történt semmi, a függetlenségi pártot okolja, a mely szerinte az önálló vámterület kérdésében nem foglalt álláspontot. Ő híve az önálló vámterületnek, de szerinte a kisiparosoknak nem a közös vámterület az ellensége hanem a gyáripar és a rossz ipartörvények. (Zajos ellenmondások.) Addig, míg a népek meg nem adják a szabad gyülekezési jogot és a politikai jogokat, nem lesz üdvös hatása az önálló vámterületnek. Fölszólítja végül a függetlenségi pártot, hogy az önálló vámterület mellett folytatott akcióival kapcsolatosan küzdjön a nép igazáért is. *Barabás* Béla szólalt föl azután, s kijelentette, hogy azokat, amelyeket az előtte szóló elmondott, a szólásszabadság nevében aláírja, de nem az igazság nevében mert a szociáldemokrata párt, ha igazán híve — a mint mondja — az önálló vámterületnek, akkor üsse annak ellenségét, s ne azt a barátját, a ki ezt a kérdést diadalra jutni segíti. (Zajos tetszés.) A mi pedig a választói jogokat illeti, annak kiterjesztését sürgette mindenkor s a függetlenségi párt is programjává tette, de erről ezen a népgyűlésen beszélni nem lehet, mert az önálló vámterület érdekében hivatott össze. *Höler-vári* Lehel indítványozza, hogy a népgyűlés fejezze ki köszönetét a függetlenségi pártnak az önálló vámterület érdekében működéséért. *Taksonyi* főv. tanár az önálló vámterületről irt ódját szavaltta el.

Bobek Ferencz is szóhoz akart jutni de midőn kijelentette, hogy ő az ujjaszervezett szociálisták híve, a jelen volt régi szociálisták oly nagy lármába törtek ki, hogy abba hagyta beszédét. (Egy hang: Ez a szociálisták szólásszabadsága!) *Gröner* Adolf azon nézetének adott kifejezést, hogy ő az önálló vámterületben csak akkor bizik, ha a parlamenti agrarizmus ellensúlyozására behozzák az általános titkos választást. Végül *Nessi* Pál szól. Kifejti, hogy a mai népgyűlés ezé az, hogy a kormánynak megmutassák, hogyan érez a nép. Arra kell törekednünk, ugymond aztán, hogy ipart teremtsünk az országban s ne szoruljunk a külföldi ipartermékekre. Ha 1902. december 31-ig vámközösség létre nem jön, akkor az önálló vámterület lép életbe. Kijelenti, hogy a függetlenségi párt nem fogja meg-

engedni, hogy a vámszövetség január elsején létrejőjön. (Élénk tetszés.) *Klárk* Ferencz még egyszer fel akart szólalni, de *Csepreghy* elnök köszönetet mondott a megjelent képviselőknek s a népgyűlést bezárta.

A belügyminiszter a gyülekezési szabadság ügyében a következő fontos elvi jelentőségű rendeletet intézte Pestvármegye alispánjához.

Tekintetes *Beniczky* Lajos urnak, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-vármegye alispánjának Budapesten.

Tekintetes Alispán ur! Kaszt János és társai bartai lakosok által folyó évi január 26-án tartandó népgyűlés bejelentése ügyében tekintetes Alispán ur által folyó évi április hó 30-án 19.546 szám alatt hozott s a dunavecsei járás főszolgabirójának 629.902. sz. elutasító határozatát indokainál fogva jóváhagyó határozatot a nevezettek által beadott felülvizsgálati kérvény követke tében felülvizsgálván, azt, valamint a főszolgabirói határozatot is megsemmisitem, mert sem az 1848. évi 216. sz., sem az 1868. évi 128. eln. sz. belügyminiszteri körrendeletek értelmében a népgyűlések bejelentése alkalmával a szónokok megnevezése nem kívántatik s így annak elmulasztása a bejelentés tudomásulvételének megtagadására okul nem szolgálhatott. Megjegyzem még tekintetes Alispán ur idézett határozatának indokolására nézve, hogy a határozatok feltevésekkel nem indokolhatók. Erről a tekintetes Alispán urat, vonatkozva folyó évi június hó 25-én 31.410. sz. alatt kelt jelentésére, az iratok visszazárása mellett további eljárás végett értesitem.

Budapest, 1902. július 15.

A miniszter helyett:

Szék Ignác, s. k. államtitkár.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** *Hoffer* Miksa községi mérnök egy heti szabadságra Hercules fürdőbe ment.

— **Kossuth Lajos születés napjának 100-ik évfordulóját** községi képviselő testületünk és előjáróságunk a folyó hó 22-iki értekezleten megállapított program szerint a következőleg fogja folyó évi szeptember 19-én megünnepelni: 1) *Isteni tisztelet* a község összes templomaiban d. e. 10 órakor. 2) *Diszközgyűlés* a községlház közgyűlési termében d. e. 11 órakor. 3) *Disztribúció* a Karikás-féle vendéglőben, amelyen az ujjpesti 48-as honvédek vendégül láttatnak. Az előjáróság felhívja az egyesületeket és köröket, hogy lehetőleg zászlóik alatt vonuljanak ki s úgy az isteni tiszteletek valamelyikén, mint a diszközgyűlésen vegyenek részt.

— **Iskola megnyitás.** Az *Ujjpesti Zene-művelő Egyesület (Conservatorium)* magánjellegű ének- és zeneiskolája az 1902—1903 évi tanfolyamát folyó évi szeptember hó 3-án nyitja meg, melyre a növendékek felvétele, illetőleg beiratása folyó évi augusztus hó 29-től kezdve naponként d. u. 4—6 óráig történik az egyesületnek Ujpesten, István-utca 7. sz. alatt (Matzek-féle ház) I. emeleten levő helyiségében. Az egyes tantárgyakat a következő tanérek tanítják: A zongora tanszakot *Erkel* Ilona, *Réffy* Gizella, és *Gatheil* Dóra tanárnők; a hegedű tanszakot *Seymann* Emil igazgató és *Páldi* A. tanár; a magán- és karének tanszakot *Györi* Margit tanárnő; a gordonka tanszakot *Popper* Bódog tanár, a czimbalom tanszakot *Hajdu* Ilka tanárnő és az elmélet- és összhangzattant *Seymann* Emil igazgató. A beiratási díj egyesületi tagok gyermekei részére 2 korona, nem tagok gyermekei részére 4 korona. Szeptember 15-ike után jelentkező növendékek 2 koronával több beiratási díjat tartoznak fizetni. A tandíj egyesületi tagok gyermekei részéről évi 70 korona, nem tagok gyermekei részéről évi 90 korona; esupán a karének osztályban egyesületi tagok gyermekei részéről évi 10 korona, nem tagok gyermekei részéről évi 20 korona. Akár egész-, akár fél-tandíjmentesség iránti kérvények aug. 31-ig az igazgatónál nyújtandók be. Későbbben beérkező

kérvények figyelembe nem vétetnek. Bővebb értesítést kívántra az igazgatóság ad.

— **Villamos megállóhelyek jóváhagyása.** A kereskedelemügyi minisztérium a megyeri vonalon, a Wolfner-utca sarkán és a vízműtelep, illetőleg a villamos r. t. telepének kapuja alatti megállóhely létesítését, — továbbá az Angyalföldi állomás alatt levő aluljáró melletti megállóhelynek a tulsó oldalra való áthelyezését tudomásul vette és jóváhagyta.

— **Kereskedelmi kikötő — Ujpesten.** A Pol. Ért. a következő öröndetes hírt közli: A székesfőváros ipar- és kereskedelmi körei már régóta érzik a kereskedelmi kikötő hiányát. Köztudomás szerint egy ilyen kikötőnek a berendezése már kilátásba is helyeztetett s e célra Csepel-szigete jelöltetett ki. Amint azonban most biztos forrásból értesülünk, a kereskedelmi kikötő nem Csepel-szigeten, hanem Ujpesten fog létre jönni s a m. kir. államvasutak már dolgoznak is a raktár-helyiségek tervein. Ezen raktárak a londoni dockok mintájára Ujpesten, a Göd vidéken fognak felépíttetni.

— **Halálozás Ujpestenek egy népszerű, mindig előre törekvő derék polgárját ragadta el a halál.** *Káspár Károly*, róm. kath. egyház tanácsos, az ipartestületnek egykori elnöke s az asztalos ipar terén szaktekintély folyó évi augusztus hó 24-én 58 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt törekvéséről fényesen tanuskodik azon tény, hogy két évvel ezelőtt még beiratkozott a tanítók rajztanfolyamába s a helyét ott is megállotta, jelesen levizsgázott s a képesítést elnyerte. A megboldogult földi maradványait folyó hó 26-án kísérték ki az örök nyugalom helyére.

— **Lajos napja.** Az „ujpesti iparoskör“ folyó hó 24-én este 6 órakor hazafiasan megünnepelte Kossuth Lajos név estélyét a saját kör helyiségében. Ugyancsak Lajos napja alkalmából számosan üdvözölték *Mády Lajos* ev. ref. esperest és *Geduly Lajos* ezangélikus lelkészt, kiknek névnapi üdvözlésünk kapcsán mi is a legjobbat kívánjuk.

— **A Kossuth szobor-alap javára.** Az *Ujpesti Kossuth Nőgyűlés* folyó évi szeptember hó 28-án a „Polgári Kör“ helyiségében Kossuth Lajos 100-ik születésnapja emlékére szónoklattal, szavallattal, tombolával- és táncszal egybekötött Kossuth-Ünnepélyt rendez. Az ünnepélynek a tiszta jövedelme egy Ujpesten felállítandó Kossuth-szobor alap javára fordítatik. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor. Belépti díj: Személyjegy 80 fillér. Családjegy (1 ur, 2 hölgy) 1 kor. 60 fillér.

— **Elmés találmány.** Földes Károly igazgató két szerkesztett körben egyszerűsítette a nyelvtan tanítást, mely bizonyára jó szolgálatot fog tenni a nyelvtan tanításánál. Az egyik körben a szótan, a másik körben a mondatban van praktikus módon egyesítve mely könnyű kezelést és áttekinthetést nyújt az egész nyelvtan tananyagára. Egyenlőre a harmadik osztályban működő tanítók sikeresen használhatják. Kapható a szerzőnél Ujpesten.

— **Halász Ferencz arcképe jótékony-célra.** A pomázi állami elemi iskola igazgatósága elkészítette Halász Ferencz min. tanácsos arcképét, a melyet saját intézetében alakult „Halász alap“ javára fog eladni, szegény iskolás gyermekek felruházására. A kép Morelli műintézetében készült, igen esinos és művészi kivitelű. Nagysága 50 cm. magas és 36 cm. széles ára 1 kor. Megrendelhető a pomázi áll. elemi isk. igazgatóságánál. Ajánljuk az iskolák és tanítók figyelmébe.

— **Táncvizsga az ujonezok tisztele-tére.** Az „Ujpesti Kereskedő és Iparos Ifjak Önművelődési köre“ folyó évi szeptember hó 27-én az ujpesti Colosseum összes termelében az Ujpestről bevonuló ujonezok tisztele-tére színelőadással egybekötött jótékony-célú táncvizsgát rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 korona. Családjegy (1 ur 2 hölgy) 2 korona. Szünóra alatt a Kör dal-kara működik közre Kálmán János kar-nagy személyes vezetése mellett. Kezdeté este pont fél 8 órakor. A tiszta jövedelem a Kör zászló-alapja javára fordítatik. Ez alkalommal színre kerül, Ujpesten, először A „Dolovai nábob leánya“, még pedig Ladányi Lajos, Rózsa Anna, Varga Gizella, Jako-

bovits Miksa, Székely Ilonka, Kolovráth János, Eichenwald Samu, Székely Sándor, Pokora Gyula, Füredi Rudolf, Weisz Samu. Fuchs Rudolf, Ehrenwald Jenő, Litomitzky Károly, Budai Lajos, Szekpeny János közreműködésével. Rendező: Szilágyi Pál. A rendező bizottság élén Mády Lajos díszelnök, Hörbert Béla tiszteletbeli elnök és Endre János elnök állnak.

— **Vasárnap a postahivatalokban.** A keresk. miniszter a vidéki posta- távirda- és távbeszélő hivatalok vasár- és ünnepnap-i hivatalos óráinak megváltoztatása tárgyában a következő rendeletet adta ki: A postai, illetve a távirdui feltételi szolgálatra nézve vasárnap és közünnepnapokon ez idő szerint egymástól eltérőleg megállapított hivatalos órák egyenlővé tétele s ez által a közönség igényeinek megfelelőbb kielégítése céljából azon vidéki posta-, távirda és távbeszélő hivataloknál, melyek vasár- és közünnepnapokon az 1901. évi P. T. R. T. 24. számában közzé tett 34342. sz. rendelet értelmében a postánál délelőtt 9—12-ig, illetve a távirduknál és távbeszélőnél (mint korlátolt L. C—2 és C—D. L. szolgálatra berendezett hivatalok) délelőtt fél 9-től fél 12-ig állottak a közönség szolgálatára: a hivatalos órákat a vasár- és közünnepnapok délelőttijein ez évi aug. hónap 1-től kezdve egy a postára, mint a távirda és távbeszélőre délelőtt 8-tól 11-ig állapítom meg. A köznapi, valamint a vasár- és ünnepnap délutáni szolgálat, ugyszintén a kötelező esti jelentkezés változatlanul marad.

— **Óvodáink államosítása.** Köztudomású dolog, hogy községünkben az óvodaköteles gyermekek száma oly nagy, (az idén 3551) hogy a közoktatásügyi minisztérium már a múlt évben az óvodák szaporítására, illetőleg 5 újabb óvoda felállítására hívta fel a községet. Ujpest községének képviselőtestülete erre 1901. október hó 26-án tartott közgyűléséből arra kérte a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy az ujpesti óvodákat teljesen állami alapon rendezze, mely esetben a község hajlandó az óvodák költségéhez 3% óvoda adóval, vagyis is évi 9000 koronával hozzájárulni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ujpest község képviselőtestületének e kérelmére f. é. 3397 sz. leiratában most azt válaszolta, hogy igenis hajlandó a még szükséges 5 óvodát állami jelleggel szervezni, de csak úgy ha a község: 1. az óvodák számára helyiséget az óvónók számára lakás és mellék-helyiségeket állandó épületekben biztosít; 2. az épületek jó karban tartását és tűzkár elleni biztosítását magára vállalja; 3. a dologi szükségleteket és 4. a nyugdíjintézetit járulékok szolgálatát kötelezőleg biztosítja. A közoktatási minisztérium ez esetben a szükséges óvodákat 1903-ik évtől fokozatosan 3 év alatt hajlandó állami jelleggel szervezni, sőt kész a további 3 év alatt a már működésben lévő óvodákat is állami kezelésbe venni, az ott alkalmazott óvónókat egyenként 800—800 kor. fizetés- és dajkatartási átalány mellett állami óvónókká kinevezni, természetesen, hogy a községnek ezekre nézve is meg kellene a fentebb részletezett hozzájárulást adni, sőt a jövőben, a 6 éven túl szükséges óvodák is ezen az alapon lennének szervezendők. A közoktatási minisztérium kijelenti, hogy a fenti 4 pontban felsorolt követelményekből semmit sem enged, s ha ezeket a község az első betűtől az utolsóig el nem fogadja, ha a szükséges fedezetet rendelkezésére nem boesátja, akkor megköveteli, hogy a szükséges új községi óvodák a működésüket 1903. évi január hó 1-jével feltétlenül megkezdjék. Más szóval az óvodák államosítása esetében a közoktatásügyi minisztérium tárcáját csak az új óvónók fizetése és a dajkatartási átalánya, a községet azonban minden egyéb kiadás terhelné. Nem vághatunk a képviselőtestületnek a miniszter leiratára hozandó határozata elé, de annyit mégis jelezhetünk, hogy községünk a miniszter kívánságának csak az esetben tehet eleget, ha a reá háruló költségek a már felajánlott 3%-kos óvodaadót, az évi 9000 koronát meg nem haladják.

— **Footballtorna Ujpesten.** Vasárnap augusztus 31-én délután lesz megtartva a rákospalotai football-club által kiírt football-torna, nevezett club pályáján Ujpest, Vasut- és Kossuth-utca között. A torna

érdekesnek ígérkezik, mivel sok jővevű egyet csapat vesz részt benne. A versenyző csapatok következő egyetlek részéről lettek kiküldve: Bpesti „33“ football club, Budapesti atlétikai club, Obudai torna-egylet, Ujpesti tornaegylet, a rendező club, ujpesti „Törekvés“ és ujpesti „Hunnia“ football club, végül „Fehérek“ ezimen a Magy. testgyakorlók köre és a Bpesti Sport Club 1900 játszóiból alakult csapat. Részletes program a torna helyszínén lesz kapható. A győztes csapat játszó aranyozott ezüst érmeket, a második csapat játszó ezüstözött bronz, a harmadik csapatbeliek pedig bronz érmeket kapnak.

— **Edizon színház.** Mint értesültünk s napokban Ujpest közönségének érdekes látványosságban lesz része. Az Edizon színház f. hó 30-án szombaton és 31-én vasárnap az ujpesti Colosseumban tartja előadásait Benkő tanár személyes vezetése alatt. Az érdekes és mulattató előfőnyképek 3000 gyertyafénnyel és 300 négyzetlábnyi nagyságban lesznek vászonra vetítve. A mozgófőnyképek után villanyos szerpentin-tánc következik, előadva Belle Róza k. a. bécsi táncművésznő által. A szerpentin-táncosnő 500 méter bőségű kostümje a 25 vetített színsugarban rendkívül látványt nyújt. A pazarul összeállított műsorból még Charles Brown az Európa szerte ösmert bűvész fellépését említjük meg a ki bűvészeti és spirítisztikai mutatványával a kontinens minden nagyobb városában feltűnést keltett. Kővári Rezső magyar komikus érdekes kupléival fogja a nagyérdemű közönséget mulattatni. Az érdekes és szórakoztató előadásokat ajánljuk a nagyközönség figyelmébe.

— **Rendőri hírek.** *Elítelt kerítőnök:* Hon-déczi Jánosné szül. Radics Lidia, Albert Janka és Steiner Borbála ujpesti lakosok és nap-számosnók állandóan és üzletszerűen foglalkoztak fiatal leányok elesabitásával s azokat részint helybeli urak lakására vitték, részint pedig saját lakásaikban rendeztek találkákat. A rendőrség erélyes nyomozás után előállította őket s a megejtett kihágási eljárás után 3 naptól 30 napig terjedő elzárásra ítélte. — *A Dunába ugrott leány.* Hon-tör Ilona 16 éves hajadon s budapesti lakos f. hó 25-én d. u. 2 órakor öngyilkossági szándékból az esztergomi vasuti hídról a Dunába ugrott. Markovits Jenő 17 éves fiatal ember, azonban aki történetesen ott esztrakázott, utána evezett s hajánál fogva kihuzta a szerenésetlen leányt. Öngyilkosságának oka ismeretlen. — *Nyolcz éves gyilkos:* Szabó Aladár, Szabó Ignác 8 éves fia, f. hó 27-én d. e. 10 órakor a rákospalotai Boeska-utca 23. sz. házban, játékközben kivette a szekrényből atyjának megtöltött forgó pisztolyát s azzal agyonlőtte a lakás ajta jában játszó Parisek Jankát, Parisek Lajos Máv. kocsitisztitónak 17 hónapos leányát. A hullát a rendőrség a rákospalotai hullaházba szállította. A gondatlan szülők ellen pedig a vizsgálatot megindította. — *Tolvaj cigány leány.* Csorba Erzsébet 17 éves esavargó cigányleány f. hó 27-én d. e. kileste azt a perczet, amidőn Handel Mórné rákospalotai Kossuth-utca 26. szám alatti üzletében senki sem volt, beosont az üzletbe s a fiókból 7 kor. 40 fillért elorzott. Csorba Erzsébet a lopást beismerte s letartóztatott. — *Sikkasztó pénzkezelő.* Breuer Fülöp, a központi tejesarnok ujpesti fiókjának üzletvezetője f. hó 27-én panaszt emelt *Király* Andrásné szül. *Bernát* Irma ujpesti születésű 29 éves pénzkezelő ellen 325 kor. elsikkasztása miatt. *Király* Andrásné a sikkasztást beismerte s a rendőrség letartóztatta.

I R O D A L O M.

*Az állatok világának 66-ik füzeté is kikerült a sajtó alól, bizonyosságul annak, hogy ennek a kiváló műnek füzetes kiadása a lehető a legpontosabban jelenik meg. A most közreadott füzetben — amelyhez fekete nyomtatn műlapot csatolnak — a tüzes szemű hangyászmadár, a törökmadár, a rozsdás homloku szürke és fazekas madár, a barát pipra, a királymadár, a rar a kapuczi-nus madár, a sisakos madár, a harangozó madár, a szirti madár, az örvös katinga és a jávai ricsóka rajzait kapjuk megfelelő szöveg kíséretében. A Brehm Chernel-féle állatok világa a Légrády testvérek kiadásában lát napvilágot s egyike a legbecesebb és legszebben kiállított műveknek. Egyes füzetek 80 fillérért kaphatók akár a Légrády

testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci körút 78.) akár a könyvkereskedésekben. Az állatok világának eddig megjelent kötetei már diszes és izléses kötésben is megrendelhető, kötetenként 18 koronáért.

*Az állatok világa című nagy vállalatból a 67-dik füzet is megjelent a megszokott művészies kiállításban. Chernel István, a magyar kiadás tudós szerkesztője ebben az érdekes füzetben kizárólag a harkály-félékkel foglalkozik. Általánosan jellemzi őket ismerteti munkálkodásukat és táplálkozásukat, a mint kitér gazdasági jelentőségükre is határozottan megállapítva a harkály-félék hasznos voltát. Ez igen becses rész után a különféle kullóket veszi sorba, főleglmitve egyes megfigyeléseket, valamint jellemezve e különösen érdekes és szép madarakat. A füzet a fekete- és a király harkály leírásával végződik. A szöveget magyarázó rajzok a zöld-, a szürke-, az arany- és a vörösfejú kullót ábrázolják a király harkályaival együtt. Az Állatok Világa a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg s füzetenként 80 fillérért kapható, ugy a egész könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78. sz.) mint minden jobb könyves boltban. Megjegyezzük, hogy ennek a világra szóló természet-tudományi munkáknak — amely 10 kötetből fog állani — eddig megjelent kötetei diszes kötésben megrendelhető, egy kötet ára 18 korona.

Bérbeadás.

Ujpesten a szénatérre néző (Nyár-utca 15-17. sz. alatti) házámban levő vendéglőhelyiségeket, — ugyanazon czélra, avagy egyéb nyitott üzletnek, esetleg lakásnak — tetszés szerint átalakítva — november hó elsejére bérbe adom.

Vikár István ügyvéd
Ujpest, Beresényi-utca 6.

Kokszeladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy augusztus 16-tól további intézkedésig **az I. rendű koksz** árát helyt ujpesti légszeszgyárunkban, 100 klogrammonként

3 K 28 fillérre mérsékeltek.

Budapest, 1902 augusztus hó 16.

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

29652/1902. sz.

Hirdetmény.

Ujpest község előljárósága közhírré teszi, hogy az esztergomi-doroghi vasuti hid mellett a kikötő-területén

élelmi piacot

létesített, a mely **e hó 31-én, vasárnap nyílik meg.**

A piac, a mely a budapesti közuti villamosvasut ujpesti végállomása és az ujpesti hajóállomás közvetlen szomszédságában van, könnyen és olcsón megközelíthető s az leginkább a Váci-úton lakó közönség érdekeit van hivatva szolgálni.

E piacon az elárusítás naponta rendszeren történik,

hetivásár

pedig minden kedden, pénteken és vasárnapon tartatik.

Ujpest, 1902. augusztus hó 22-én.

Az előljáróság.

29649/1902. sz.

Hirdetmény.

Ujpest község előljárósága az 1886: XXII. t.-cz. 142. §-a, nemkülönbén Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye által a pénztári kezelés és számvitel módjának szabályozá-áról 982/892 kgy. sz. a, alkotott szabályrendeletének 92. §-a értelmében közhírré teszi, hogy Ujpest község közpénztári, letéti és a község által kezelt összes alapok

1900. és 1901. évi számadásai

a községi számvizsgáló-bizottság által történt átvizsgálása után — **15 napig, azaz f. é. augusztus hó 24-től szeptember hó 7-ig a község házában közszemlére ki vannak téve.**

Ráday,
jegyző.

Lindt János,
bíró.

Dogge.

4 hónapos kan. — Remek példány. — Olcsón eladó.

Ujpesten, Téli-utca 75.

Arpád-ut 4. sz. házában üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.